Корупція на "бомберах": як БЕБ викрила завищення цін на дрони

КРИМІНАЛ | ЧТ, 2026-06-18 16:07

Версия для печати

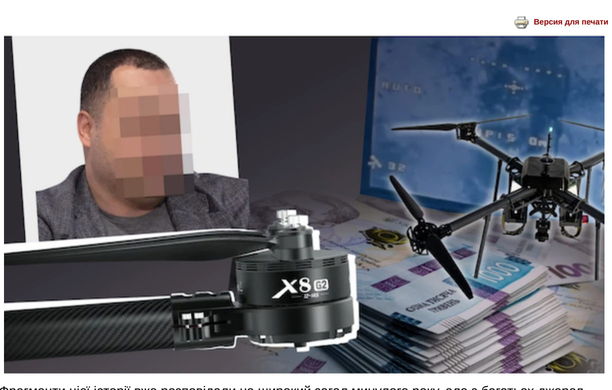

Фрагменти цієї історії вже розповідали на широкий загал минулого року, але з багатьох джерел вона загадковим чином **зникала**: чи то за гроші, чи то через погрози судами. Мова піде про постачання українській армії дронів-бомберів та закупівлю компонентів для них за 2-3 рази вищими цінами через компанії-прокладки.

Вкотре вона спливла під час медійного конфлікту навколо чинного міністра оборони Михайла Федорова, який зараз розгортається переважно в середовищі анонімних телеграм-каналів. Один з радників міністерства Сергій Стерненко опублікував **пост,** у якому звинуватив у медійних атаках раніше підсанкційного бізнесмена Сеяра Куршутова.

Стерненко також звинуватив Куршутова у причетності до постачання дронів Міноборони за завищеними цінами та згадав відповідну справу в Бюро економічної безпеки (БЕБ) щодо компаній, які можуть бути з ним пов'язаними.

"**Оборонка**" дістала більше даних про цю справу і намагалась розплутати цю історію. Розповідаємо, як працюють схеми із завищенням цін для безпілотників, що це за дрони та хто за ними стоїть.

Схеми із завищенням цін: від необхідності до мародерства

Корупційна схема із завищенням цін на компоненти є достатньо простою та поширеною. Як вона працює?

Для початку пояснимо, як формується ціна техніки за державним контрактом. Фактично це вартість її компонентів + вартість робіт зі збірки + певний відсоток прибутку для компанії.

Деякі виробники зброї почали зловживати цією схемою, користуючись неспроможністю (або небажанням) закупівельника якісно перевіряти їхні ланцюги постачання. Оборонні компанії створювали підконтрольні фірми-прокладки в сусідніх країнах, купували на них компоненти за однією ціною, а потім перепродавали своїй же компанії в Україні за значно вищою. Це збільшувало кінцеву вартість дрона для держави, а "навар" з фірм-прокладок просто виводили через офшорні рахунки.

Цікаво, що до 2023 року ця схема навіть вважалась "морально легітимною". Довгий час нормативні документи дозволяли виробникам безпілотників закладати прибутковість у сумі не більше 5% на кожному державному контракті. Цих 5% не вистачало на розвиток виробництва та розробку нових продуктів, тому доводилось "хитрити" з цінами на компоненти.

"Ми були змушені користуватись схемою із компонентами, щоб просто зберегти галузь безпілотників в Україні", – розповідав раніше "Оборонці" один з великих виробників БПЛА на умовах анонімності.

Але у 2023 році виробникам дронів дозволили мати офіційний прибуток у 25%, а самі обсяги контрактування зросли в десятки рази. Тож використання схеми із завищенням ціни на компоненти в поточних умовах можна вважати банальним мародерством.

Уже під час повномасштабної війни подібні історії продовжили спливати. Найбільш показовий випадок – НАБУ розслідувало можливе **завищення цін** п'ятьма українськими виробниками дронів.

Довести завищення цін на компонентах юридично дуже складно, адже ринок зброї дуже закритий та динамічний. Ціна одного і того ж товару може відрізнятись у рази, залежно від часу, попиту, логістики, політичних обмежень, обсягів постачань, не кажучи вже про неочевидні відмінності у самих компонентах. Знайти коректну базу для порівняння – завжди виклик для слідчого.

З усім тим БЕБ змогли провести таке розслідування й зібрати докази щодо одного з українських виробників безпілотників.

Як БЕБ викривав завищення цін на комплектуючих

Розслідування БЕБ, про яке ми знаємо з **публічного судового реєстру**, початково стосувалось дронів Magura UA (не плутати з безпілотними катерами Magura). Це безпілотники класу "бомбер", які військові використовують для логістики та нанесення ударів по позиціям противника. Але потім у судових ухвалах почали фігурувати ще дві моделі "бомберів" – Kolyada K4 та "Арес А1".

Всі три безпілотники продаються на Brave Market за приблизно однаковою ціною. У Brave1 "Оборонці" уточнили, що в представлених позиціях мова йде про вартість саме за один БПЛА, а не комплекс з кількох одиниць. Одразу варто зазначити, що ціна виробу з подібними технічними характеристиками є однією з найвищих на ринку.

Дрони-бомбери фігурантів розслідування на Brave Market

Розслідування БЕБ почалось із апарату Magura UA. Слідчі встановили, що компанія-виробник ТОВ "Євро Таннелс" у 2023-2024 роках **купувала** китайські мотори Hobbywing X8 для своїх дронів за ціною 267-370 дол за одиницю. БЕБ вказує на можливе завищення цін утричі, порівнявши ціни на аналогічні мотори в імпортних даних інших українських постачальників.

Якщо подивитись на відкриті джерела, то діапазон цін у 267-370 дол за ці мотори дійсно є суттєво вищим, ніж пропонує **офіційний дистриб'ютор** у Франції – наприкінці минулого року такий же двигун із пропелерами коштував 165 дол. А якщо говорити про оптові закупівлі, то виходить ще дешевше. Як розповів "Оборонці" анонімно один з виробників "бомберів", подібні двигуни на оптових закупівлях зараз можна купити з Китаю за 130-140 дол, включаючи витрати на логістику. А якщо врахувати, що закупівлі відбувались у 2023-2024 роках, коли ціни були нижчими, то різниця може бути ще більш суттєвою.

"Оборонка" змогла дістати закупівельні документи компанії, які фігурують у матеріалах справи. Перше, що кидається в око – ключовий закупівельний продукт, мотори Hobbywing x8, записані в таблицях у різний спосіб. Десь мова про комплект з 4-х двигунів, але переважно – поштучно або взагалі без уточнення комплектації. Такий хаос у бухгалтерії ускладнює аналіз та залишає простір для маніпуляцій щодо комплектації та версії одного і того ж виробу.

Мотор Hobbywing x8

Також БЕБ помітили аналогічне завищення цін на польотних контролерах CUBEPILOT HEX (HX4-0622) (HX4-06213). Їх імпортували за ціною 295-588 дол. На думку слідчих, це вдвічі вище за ринкову ціну, за якою аналогічні компоненти імпортували інші українські компанії.

Таким чином, на думку БЕБ, ціни лише на цих двох компонентах лише у згаданий період часу лише в одній компанії-прокладці були завищені на близько 1 млн дол. Але насправді підставних компаній-постачальників було більше, на що вказують матеріали слідства, які має "Оборонка".

На штучно завищену ціну вказують і ланцюги постачань. За судовими даними, компоненти до ТОВ "Євро Таннелс" відправляла польська фірма DEEP MATTER Z.O.O. Якщо подивитись у **відкритих реєстрах**, ця компанія була створена у 2022 році двома людьми з прізвищами Козачук.

Офіційний сайт компанії зараз неактивний. Але у **веб-архіві** можна побачити, що він не мав активного функціоналу, а на головній сторінці вказано, що він займається чим завгодно – від розробки маркетингових стратегій до виробництва акумуляторів до електросамокатів.

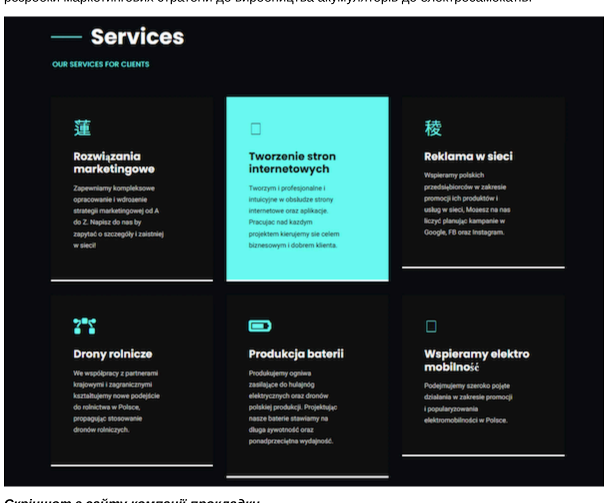

Скріншот з сайту компанії-прокладки

Немає жодних сумнівів у тому, що ця компанія заточена саме під імпорт комплектуючих для виробництва "бомберів". Дохід компанії за 2022-й рік становив 25 тис дол, за 2023-й – 1,8 млн дол, за 2024-й – 10,6 млн дол. Таке феноменально швидке зростання доходів чітко збігається з отриманням ТОВ "Євро Таннелс" державних контрактів від Державної служби спеціального зв'язку (ДССЗЗІ) та Агенції оборонних закупівель (АОЗ). Якщо точніше – з судових документів **випливає**, що державні контракти компанія почала отримувати з жовтня 2023-го року.

Залишилось питання: що пов'язує дрони Magura UA з іншими двома згаданими безпілотниками – "Арес А1" та "Kolyada 4K"?

По-перше, в базі **Import Genius** серед ключових "партнерів" прокладки DEEP MATTER Z.O.O окрім уже згаданої ТОВ "Євро Таннелс" значиться **ТОВ "Арес"**. Тобто через одну польську фірму-прокладку могли постачати компоненти одночасно для бомберів Magura UA і для бомберів "Арес А1".

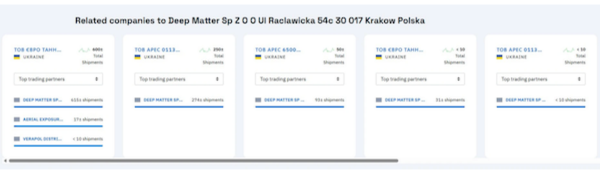

Скріншот з Import Genius

По-друге, ключові особи, що керують трьома дроновими компаніями, час від часу перетинаються між собою в інших юр особах. Наприклад, директор ТОВ "Євро Таннелс" Загальский фігурував в одній компанії із керівником ТОВ "Коляда Ка" Андрійченко серед засновників **ТОВ "Європроект-2017"**. А керівник ТОВ "Арес" Пугач фігурував у **ТОВ "Форест Юкрейн"** поряд з Андрійченко, який є керівником "Коляда Ка".

По-третє, як відомо з **ухвали суду**, в ході обшуків у "фактичного власника" ТОВ "Євро Таннелс" слідчі знайшли внутрішні документи одразу на всі три згаданих безпілотники: Magura UA, Kolyada 4K та "Арес А1". Цікаво, що адвокати "Євро Таннелс" одразу **подали скаргу** на вилучення документації на інші БПЛА, ніби намагаючись "локалізувати пожежу" лише навколо одного продукту. На їхню думку, документація на Kolyada 4K та "Арес А1" не стосується справи, тож була вилучена при обшуках незаконно.

Як стало відомо "Оборонці" з власних джерел, слідчі БЕБ знайшли й інші докази, які можуть вказувати на керівну роль фактичного власника "Євро Танелс" у виробництві бомберів Magura UA, Kolyada 4K та "Арес А1.

"Оборонка" відправила запити ТОВ "Арес" та ТОВ "Євро Таннелс" і опублікує відповіді, щойно їх отримає. Офіційного сайту ТОВ "Коляда Ка" знайти не вдалось.

Формулювання "фактичний власник" у документах вжито не просто так. Справа в тому, що номінальним бенефіціаром ТОВ "Євро Таннелс" **значиться** Борис Загальський. Однак, на думку слідства, яка сформована низкою відповідних доказів, фактичне управління здійснювала інша людина. За даними джерел "Оборонки", мова йде про Гліба Лобова.

Гліб Лобов

Про Лобова з відкритих джерел відомо небагато. На початку "нульових" він фігурував як співробітник у **списках** Київської регіональної митниці. Далі – як керівник територіального відділення Асоціації платників податків та як засновник різних фірм. Серед компаній, до яких у різні роки **був дотичний** Лобов, є торговельні, аграрні, будівельні, технологічні, транспортні і навіть благодійний фонд. Це уже характеризує його як ланку великої бізнес-мережі.

Від участі Лобова у різних юридичних особах і випливає теорія про зв'язок із українським бізнесменом Сеяром Куршутовим, **озвучена** Сергієм Стерненком. Лобов значиться засновником ТОВ "Тусана" разом із Катериною Любчик. Остання є дружиною Куршутова, про що вона сама розповідає у своєму Instagram.

Примітною також є фотографія з відкритих джерел, на якій зображені люди, схожі на Лобова та Куршутова, що може вказувати на їхній зв'язок.

Люди, схожі на Сеяра Куршутова (крайній зліва) та Гліба Лобова (поряд із ним). Фото з відкритих джерел

Сеяр Куршутов з 2021-го року перебував у санкційних списках РНБО нібито як контрабандист. Але саме у 2024-му році санкції проти нього **не продовжили**, як і проти низки інших "контрабандистів". Причина зняття санкцій досі залишається загадкою.

Цікаво, що Куршутов також товаришує з Романом Кравцем, який, за **розслідуванням** журналістів Hromadske, є власником телеграм-каналу "Джокер". Цей канал уже неодноразово займався відвертою **"чорнухою"** щодо інших великих виробників безпілотників – "Генерал Черешня" та Vyriy Industries, що має ознаки медійної кампанії проти конкурентів у розпал сезону контрактування.

Остаточно можливу причетність Куршутова до згаданої мережі виробництва "бомберів" може визначити лише слідство, спираючись на власні оперативні дані.

З моменту публікації даних про обшуки уже пройшло 10 місяців, а про жодні підозри БЕБ досі невідомо. "Оборонка" звернулась до БЕБ з питанням про видачу підозр та можливу роль Куршутова у справі. В Бюро відмовились розголошувати деталі і зазначили, що наразі справа перебуває на етапі досудового розслідування.

Бізнес усіх трьох згаданих компаній зараз процвітає. Доходи ТОВ "Коляда Ка" у 2024 році склали 1,2 млн дол, а у 2025 – уже 5,3 млн дол. Виторг ТОВ "Євро Таннелс" у 2024 році склав 13,7 млн дол. Доходи ТОВ "Арес" у 2025 році склали 5,88 млн дол.

Як розповіли "Оборонці" в Агенції оборонних закупівель, усі три компанії і станом на 2026 рік залишаються контрагентами Міноборони та виконують свої зобов'язання відповідно до умов контрактів.

Що відомо про самі дрони? Дрон Magura UA фігурував у **сюжеті** Радіо Свобода у бійців 24-ї ОМБр. Kolyada 4K **помічена** на короткому відео 117 ОВМБр. А "Арес А1" засвітився на міських закупівлях – у **Вінниці** та **Одесі**.

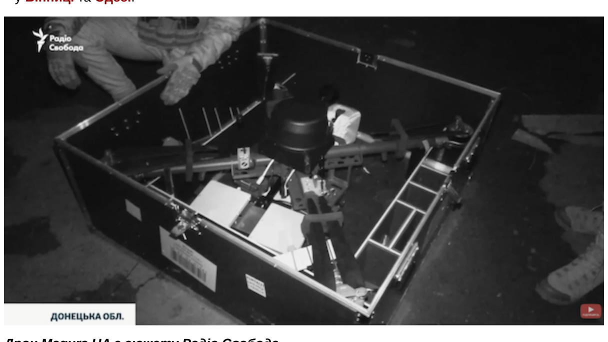

Дрон Magura UA з сюжету Радіо Свобода

Тож принаймні можна сказати, що ці безпілотники існують. Водночас чи відповідають вони стандартам сучасного поля бою та чи є заявлена ціна адекватною характеристикам відповісти важче. Ускладнює ситуацію те, що ці безпілотники здебільшого постачали за державними контрактами, а не через платформи Brave Market та Dot Chain Defence, де військові самі обирають собі бажаний безпілотник за параметром ціна-якість.

Опитані "Оборонкою" військові командири дрони Magura UA та "Арес А1" лише бачили на маркетплейсах, але не користувались. Водночас один із них на умовах анонімності згадав, що у 2024-му році їм надішли дрони Kolyada 4K за постачаннями по державним контрактам. Вони нібито виявились непридатними до сучасних умов поля бою, бо мали уже застарілі компоненти.

Куди дивляться закупівельники?

У судових документах **вказано**, що закупівля сталась "за попередньою змовою зі службовими особами ДСЗЗІ та АОЗ", що натякає на активну участь чиновників у корупційній схемі.

Насправді ж ситуація складніша. На момент лютого 2024-го року Агенція оборонних закупівель лише починала працювати, і тоді орган здійснював закупівлі виключно за вказівкою Генерального штабу та Міноборони, які оформлювали "потребу" в тих чи інших моделях безпілотників, конкретно вказуючи виробників та навіть ціну.

"Ми просто отримували документ, у якому написано який дрон, в якій кількості і за якою ціною купувати. Нашою задачею тоді було юридично провести контракт, зробити комплаєнс, обговорити передплату, перевірити правильність оформлення документів та повідомити про можливий російський слід.

Теоретично ми могли проводити переговори про ціни, але всі постачальники знали, що ми не маємо мандату вимагати зниження ціни, навіть якщо бачили проблеми у ланцюгах постачання. Тому що якщо виробник відмовиться знижувати ціну на дрон, то ми не зможемо його купити. А якщо ми не купимо – то це кримінальна відповідальність для нас, бо Генштаб та Міноборони замовили саме ці дрони, і військові не можуть залишитись без них", – сказала у коментарі "Оборонці" тодішня керівниця АОЗ Марина Безрукова.

Тобто АОЗ на той момент не володіла повноваженнями на самостійне ухвалення рішень щодо закупівлі безпілотників. Тож якщо і шукати коріння, звідки взагалі взялась політична воля на закупівлю саме цих дронів за такими цінами, то в першу чергу відповідальних варто шукати у Генштабі та Міноборони.

А якщо дивитись ще глобальніше, то корупційні схеми були і частково досі залишаються можливими через те, що простір для подібних маніпуляцій залишає сама система.

За останні роки Україна зробила величезні зміни у процедурах закупівлі. Наприклад, більшість дронів військові дуже скоро обиратимуть самотужки через конкурентну систему **DOT-Chain Defence**, де всі ціни та характеристики є прозорими, а з виробником можна швидко зв'язатись для вирішення будь-яких проблем.

А постачання за прямими державними контрактами тепер будуть прив'язані до попиту на ті чи інші безпілотники в системі тієї ж DOT-Chain Defence. Іншими словами, тепер держава не зможе замовляти дрони, які є неконкурентними та непотрібними самим операторам.

Схоже, що у 2026-му році Україна нарешті почала намацувати формат закупівель, який мінімізує корупційні ризики і не видає зайвої інформації ворогу. Водночас у системі досі залишається безліч лазівок для зловживань. Наприклад, це стосується закупівлі тієї зброї, яка не представлена на DOT-Chain Defence.

Тож боротьба за реформи продовжується. Але дійсно широкою та щирою її можна буде назвати лише після покарання всіх винних.

«Аргумент»

На цю тему:

- **БЕБ розслідує завищення ціни бомберів «Magura UA»**
- **Продажна, тотально корумпована влада: власник Telegram-каналу "Джокер" знявся з військового обліку, будучи за кордоном. Виродок шопиться у Парижі (ФОТО)**
- **9 з 11 контрабандистів зі "списку Зеленського" вже вивели з-під санкцій. Це потужна перемога Офісу президента**

Share 0

Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

*Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter.***

Коментарі

НОВИНИ

- 13:09 Вбивця патріота Ганула отримав довічне
- 13:00 Корумпована СБУ встановила "прослушку" в квартирі керівника підрозділу НАБУ. Це свідома, системна антиукраїнська діяльність на користь "міндічів"
- 12:04 Генпрокуратура нарешті забрала напівзровалену справу генерала РФ Капашина з тотально корумпованих поліції та СБУ Полтавщини
- 11:01 Ізраїль відмовився виводити війська з Лівану, переговори США та Ірану, заплановані на 19 червня, скасовано
- 10:04 Головний освітянин Львівщини закликав залучати школярів вивчати християнську етику
- 09:04 Венс назвав Трампа єдиним союзником Ізраїлю у світі. Так воно і є
- 08:00 ЄС вперше продовжив санкції проти Росії одразу на рік
- 20:52 Прем'єр Болгарії вимагає виключення з 21-го пакету санкцій проти РФ Кирила і "Лукойл"
- 20:40 Уряд заборонив казино для військових
- 20:00 Найближчими днями в Україні дощитиме, але потеплішає

ПІДПИСКА НА КАНАЛ

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

Сауна, покої, трапезна: показали колишню резиденцію глави...

ДЕТАЛЬНІШЕ

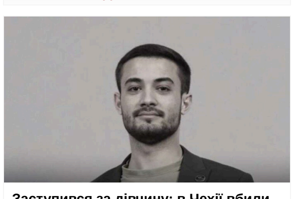

Заступився за дівчину: в Чехії вбили 26-річного ветерана...

ДЕТАЛЬНІШЕ

Тіло знайшли в сараї: що приховує моторошний злочин у...

ДЕТАЛЬНІШЕ

РЕКЛАМА

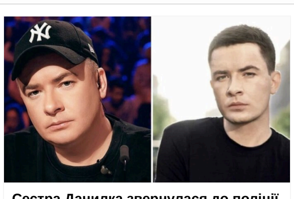

Сестра Данилка звернулася до поліції через брата: що сталося

ДЕТАЛЬНІШЕ

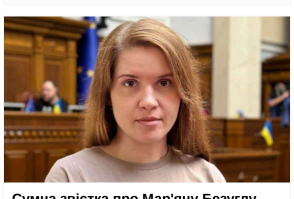

Сумна звістка про Мар'яну Безуглу підтвердилася!

ДЕТАЛЬНІШЕ

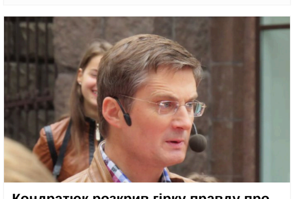

Кондратюк розкрив гірку правду про Квартал 95 — чому сміх...

ДЕТАЛЬНІШЕ

ВІДЕО

“Іноді палили по 5 на день!” Як двоє бійців 110 омбр знищили з “Джавеліна” 41 одиницю техніки рашистів

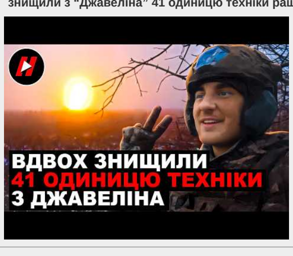

Як весняні підпали змінюють природу України?

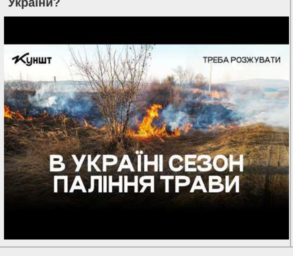

Як журналіста під прикриттям рашисти вербували на вбивство військового

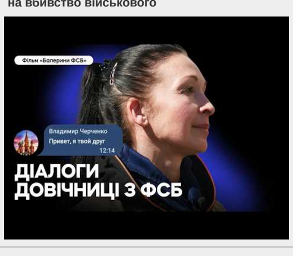

Головна Про сайт Опитування

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань – за запитом через електронну пошту.**Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.**. При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту **argumentua.com** та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: ***uargumentum@gmail.com***